

Biblioteca Națională a Republicii Moldova

BIBLIOTECILE PUBLICE DIN REPUBLICA MOLDOVA

SITUAȚII STATISTICE 2011 - 2012

Chișinău • 2013

CZU 027.52 (478) (083.41)

B 51

Director general: Alexe RĂU, doctor în filosofie

Ediție îngrijită de: Vera OSOIANU

Alcătuitori: Ecaterina Dmitric, Valentina POPA

Redactori: Raisa PLĂIEȘU, Elena TURUTA

Coperta: Dragoș POPA MIU

Procesare computerizată: Diana STOIAN

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Bibliotecile publice din Republica Moldova: Situații statistice 2011-2012 / Bibl. Naț. a Rep. Moldova, dir. gen. dr. Alexe Rău; ed. îngrijită de Vera Osoianu; alcăt. Ecaterina Dmitric, Valentina Popa. – Chișinău: BNRM, 2013. – 52 p.

100 ex.

ISBN 978-9975-4493-0-4

1. Bibliotecile publice din Republica Moldova – Date statistice, 2011-2012.

027.52 (478) (083.41)

B 51

REȚEAUA DE BIBLIOTECI PUBLICE

În anii 2011-2012 activitatea bibliotecilor publice din Republica Moldova a fost axată prioritar pe temele anuale, care se aprobă la Conferința Directorilor Bibliotecilor Publice la fiecare sfârșit de an. Respectiv, anul 2011 a fost declarat – *Anul Utilizatorului 2.0* și *Anul 2012 – Anul Bibliotecarului public moldovean ca obiect și ca subiect al schimbării*. Reieșind din aceste priorități, bibliotecile au fost orientate spre diversificarea formelor și metodelor de activitate, precum și a serviciilor pentru utilizatori. Direcția prioritară a anului 2012 s-a axat primordial pe profilul bibliotecarului modern și toate aspectele: ajustarea cunoștințelor, competențelor, abilităților, comportamentului acestuia, noilor realități dictate de evoluția socio-culturală, schimbarea profilului utilizatorului, modernizarea serviciilor bibliotecilor. Prioritățile naționale care au stat la baza activității bibliotecilor publice au fost:

- 2012 – Anul Ion și Doina Aldea-Teodorovici;
- Festivalul Național al Cărții și Lecturii;
- 180 de ani de la fondarea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova;
- Concursul literar: “La izvoarele înțelepciunii”, ediția a XXII-a consacrată scriitorului Spiridon Vangheli;
- Campania Națională *Copiii Moldovei citesc o carte: „Fărâme de suflet”* de Aurelian Silvestru;
- Programul pilot NOVATECA.

La 1 ianuarie 2013 în Republica Moldova funcționau 1374 de biblioteci publice, aflate în subordonarea Ministerului Culturii al Republicii Moldova (cu 9 biblioteci mai puțin decât la 1 ianuarie 2012) din care 1213 (88,2 %) activează în localități rurale, 119 (8,7 %) – în orașe, 40 (2,9 %) – în municipiile Chișinău și Bălți și 2 biblioteci cu statut de biblioteci naționale – Biblioteca Națională a Republicii Moldova și Biblioteca Națională pentru Copii „I. Creangă”.

Din cele 1374 biblioteci publice, 15 biblioteci sunt amplasate în

Bibliotecile publice din Republica Moldova

localuri avariate și 175 de biblioteci necesită reparație capitală (în 2011 – 193 biblioteci).

În anii 2011-2012 s-a păstrat tendința de comasare a bibliotecilor pentru copii cu bibliotecile satești și comunale. Astfel, în 2012 s-a comasat BP pentru copii din satul Bravicea, raionul Călărași cu BP „George Munteanu” conform dispoziției nr. 01 din 05.01.2012 a Primăriei satului Bravicea, emisă în temeiul Deciziei consiliului local nr. 05 / 03 din 15.12.2011. Filiala copii din s. Văratice, Râșcani a fost comasată cu BP pentru maturi din localitate. În același an a fost suspendată activitatea Bibliotecii Publice nr. 2 din satul Zăicani. Conform Deciziei nr. 5/13 din 21.09.2011 „Cu privire la reorganizarea bibliotecilor publice” din raionul Hâncești, s-a decis comasarea bibliotecilor din satele: Dahnovici, Bobeica, Drăgușeni. BP pentru copii s. Mereșeni a fost comasată cu BP pentru maturi. Astfel rețeaua bibliotecilor publice din raionul Hâncești s-a redus cu 3 unități. În UTAG au fost comasate 2 biblioteci publice pentru copii: BP pentru copii din s. Cioc-Maidan, cu BP Comrat, iar filiala pentru copii din s. Tomai, Ciadîr-Lunga cu BP din aceeași localitate.

În anul 2012 a fost sistată activitatea Bibliotecii Publice din satul Colonița, municipiul Chișinău.

DEZVOLTAREA COLECȚIILOR

Colecțiile bibliotecilor publice din Republica Moldova numărau la începutul anului 2013 - 16901,0 mii exemplare (cu o ușoară creștere față de începutul anului 2012 - 16878,7 mii documente), cuprinzând o tipologie documentară diversă (cărți, seriale, documente audiovizuale, colecții electronice, etc.). Numărul documentelor în limba română constituiau la începutul anului 2013 – 7954,2 mii (47 %, din numărul total de documente); la începutul anului 2012 – 7165,3 mii exemplare (42,5%).

Un indicator important pentru imaginea în ansamblu a actualității colecțiilor deținute de biblioteci este indicele mediu de înnoire a fondului.

În anul 2012 acesta a fost de 40 ani, iar în anul 2011 de 57 ani.

Numărul total de achiziții în anul 2012 a fost de 422,0 mii publicații din care 365,07 în limba română.

Căile prin care s-a realizat dezvoltarea colecțiilor pe parcursul anului 2012 au fost: achiziția din bugetul administrației publice locale, donații, recepționări de la cititori în schimbul cărților pierdute, transfer de la alte biblioteci etc.

Grație proiectului cu genericul „Un milion de cărți pentru Basarabia”, sub patronajul Președintelui României, Traian Băsescu, un șir de biblioteci publice au beneficiat de donații de carte. Astfel bibliotecile din raionul Orhei și-au înnoit colecțiile de cărți cu 8,3 mii u.m./111 titluri în valoare de 36,3 mii lei. Tot în raionul Orhei continuă acțiunea de colectare a cărților „Tu o carte, eu o carte...” inițiată în anul 2005.

Bibliotecile publice au mai primit donații din partea Ministerului Culturii al RM, BNRM, Fundația Cărții, Mold-Didactica ș.a.

Ca și în anii precedenți nu toate primăriile din localități alocă mijloace financiare pentru achiziția de carte. În raionul Fălești din 53 biblioteci doar 26 instituții au achiziționat carte din bugetele locale, 5 instituții (BP Horești, Beleuți, Musteața, Reuțel, Hitrești) nu au achiziționat nici cărți și nici periodice, iar 22 de instituții bibliotecare au abonat doar publicații periodice. În raionul Călărași nouă biblioteci n-au efectuat achiziții de carte, iar în Telenești 25 de biblioteci. În raionul Glodeni, mai mult de 10 primării în ultimii ani nu alocă mijloace financiare pentru achiziția de carte, iar sumele pentru abonarea edițiilor periodice sunt mici.

În municipiul Bălți cei mai reprezentativi donatori de carte au fost Guvernul României și Congresul Diasporelor Moldovenești. O altă sursă este campania „Fă un gest – dăruiește o carte bibliotecii”.

BPR Ungheni desfășoară campania „Donați o carte pentru comunitate”.

În raionul Nisporeni, 2 biblioteci (Băcșeni și Șișcani) n-au abonat publicații periodice și 19 biblioteci n-au efectuat achiziții de cărți.

În raionul Leova achiziția de carte se face centralizat. În anul 2012

au fost abonate 77 titluri de periodice.

O situație mai bună a fost înregistrată în raionul Strășeni unde toate bibliotecile au achiziționat cărți și alte publicații.

UTILIZATORII ȘI UTILIZAREA BIBLIOTECII

Pe parcursul anului 2012 de resursele infodocumentare și serviciile bibliotecilor publice au beneficiat 921,4 mii utilizatori activi (25,9% din populația țării), dintre care 364,8 mii cu vârsta sub 16 ani. În anul 2011 numărul de utilizatori a fost de 828,8 mii (23,1% din populația țării), dintre care 358,1 mii cu vârsta sub 16 ani. Numărul de împrumuturi în anul 2012 a fost de 20052, 2 mii publicații dintre care 9359,6 în limba română, iar în 2011 a constituit 20416,6 mii publicații dintre care 13445,9 mii în limba română. În anul 2012 bibliotecile publice au înregistrat 7888,0 mii vizite dintre care 4249,3 mii au fost copii cu vârsta sub 16 ani. În anul 2011 vizitele au fost de 7972,7 mii, dintre care 4179,3 mii copii până la 16 ani.

În anul 2012 a crescut substanțial numărul vizitelor virtuale care au constituit 1871,6 mii (23,7% din numărul total de vizite). În anul 2011 numărul vizitelor virtuale a fost de 693,0 mii.

În raionul Fălești nu toate bibliotecile au avut un regim normal de activitate: 9 instituții au funcționat cu 0,5 norme, 2 – cu 0,75 norme, 1 – cu 0,25 norme, 3 biblioteci au fost închise pentru utilizatori pe parcursul întregului an (BP Răuțel, Hitrești, Musteața), fapt ce a dus la micșorarea numărului de utilizatori.

În raionul Hâncești se observă un regres ușor al numărului de utilizatori și vizite. Cauzele fiind dezvoltarea colecțiilor bibliotecilor din instituțiile de învățământ, creșterea considerabilă a deținătorilor de calculatoare personale.

Micșorarea numărului de utilizatori se explică și prin faptul că numărul populației se micșorează din cauza migrației excesive.

În anul 2012 la BM „B. P. Hasdeu”, împrumutul a scăzut în comparație cu anul 2011, cauza fiind nefuncționalitatea mai multor

subdiviziuni (reparația sediului central, a filialelor „O. Ghibu” și „A. Donici”, suspendarea activității Filialei „Ștefan cel Mare” în lunile mai-iunie).

În cadrul BPR „A. Donici”, Orhei s-a îmbunătățit asistența informațională, consultarea bazei de date „Totul despre Orhei”, „Moldlex”, Catalogul electronic, Internetul, cataloagele tradiționale. A fost elaborată bibliografia *Bibliotecile publice din raionul Orhei în presă*. A început elaborarea bibliografiei *Raionul Orhei în presă*.

La BPR Cahul, în anul 2012 a continuat implementarea concepției „Biblioteca utilizatorului”, orientat spre diversificarea serviciilor informațional-bibliotecare, axate pe necesitățile utilizatorilor.

DIALOG CULTURAL

Programele și activitățile culturale au fost consacrate celor mai importante evenimente ale anului: *Anul Ion și Doina Aldea-Teodorovici*; *Festivalul Național al Cărții și Lecturii*, (ediția a II-a, 2012); Concursul literar *La izvoarele înțelepciunii* (ediția a XXII-a consacrată lui Spiridon Vangheli); Campania Națională *Copiii Moldovei citesc o carte* („*Fărâme de suflet*” de Aurelian Silvestru); *180 de ani de la fondarea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova etc.*

Diverse acțiuni culturale organizate de către bibliotecile publice au fost inspirate din obiectivele anului 2012 și au inclus:

- ✓ Activități științifice;
- ✓ Activități cognitiv-creative;
- ✓ Activități expoziționale;
- ✓ Activități de educare a culturii informației;
- ✓ Programe de lectură;
- ✓ Programe de promovare a imaginii bibliotecii.

În cadrul FNCL au fost organizate diverse activități consacrate lui Ion și Doina Aldea-Teodorovici. În cadrul BM „B.P. Hasdeu”, filiala „Târgoviște” a fost organizată Conferința: *Ion și Doina Aldea-Teodorovici: mari artiști ai neamului românesc*, însoțită de prezentări

Bibliotecile publice din Republica Moldova

de carte, CD-uri, prezentarea filmului *Dor de voi*, medalioane literar-artistice, spectacole literar-artistice, ore de lectură consacrate lui Ion și Doina Aldea-Teodorovici.

La BPR Anenii-Noi a avut loc întâlnirea cu scriitorul Gheorghe Marin și Eugenia Marin – părinții Doinei Aldea-Teodorovici și lansarea cărților *Rotonda falnicilor tei și Căluțul oștean*. În cadrul BPR „A. Donici”, Orhei s-a desfășurat serata literar-muzicală “Două vieți și o dragoste” în colaborare cu Colegiul Pedagogic „Vasile Lupu”, Orhei. Expoziții de carte și ediții periodice cu genericul „Cartea și lectura unite într-un festival național” au fost organizate la BPR Fălești. În cadrul BPR “M. Sadoveanu”, Soroca a fost organizată activitatea de comemorare „Soroceni care i-au cunoscut pe Doina și Ion Aldea-Teodorovici”. La această manifestare au fost prezentate publicațiile bibliotecii: *Amintiri... Amintiri... Soroceni care i-au cunoscut pe Ion și Doina Aldea-Teodorovici*; Ghidul *Doina și Ion Aldea-Teodorovici înveșniciți la Soroca*; „Repere în susținerea organizării Festivalului Național al Cărții și Lecturii: 31 august - 5 septembrie. Au fost lansate publicațiile *Soroca: bibliografie și Soroceni de dincolo de Soroca*.

BPR „M. Sadoveanu” Strășeni în anul 2012 a sărbătorit 115 ani de lectură publică în orașul Strășeni, 65 de ani ai bibliotecii raionale și 15 ani ai filialei de carte românească. Cu acest prilej au fost organizate Zilele bibliotecii în cadrul cărora s-au desfășurat un șir de evenimente culturale.

BPO Taraclia a sărbătorit 65 de ani de la fondare. Cu acest prilej au fost organizate mai multe activități culturale.

Bibliotecile publice pentru copii din raionul Orhei au participat activ la realizarea Proiectului raional „Lecturile verii 2012”, ediția a 4-a, organizând diverse activități culturale cu participarea copiilor. A mai avut loc și organizarea Festivalului Raional al Cărții și Lecturii pentru copii, ediția VII-a care a avut ca scop popularizarea creației lui Spiridon Vangheli, promovarea lecturii, dezvoltarea creativității la copii. Activități de amploare au desfășurat bibliotecile: Filiala Slobozia

Doamnei și Ciocâlneni din raionul Orhei în vederea atragerii în bibliotecă a utilizatorilor romi prin intermediul Centrului de integrare a romilor în societate. Începând cu anii 2004 în filiala „Nordic”, Orhei activează sala de lectură pentru persoane nevăzătoare, care are misiunea de a acorda servicii la domiciliu pentru nevăzători.

Biblioteca Publică Raională Hâncești în colaborare cu animatoarele comunității rome din Hâncești, Elena Bogdan și Angela Mirciu, organizează diverse activități ce au drept scop incluziunea persoanelor de etnie romă.

La BPO Râșcani au fost marcate Zilele Francofoniei, Ziua Mondială a Apei, au fost organizate diverse expoziții de carte. În cadrul săptămânii Cărții și a Dreptului de Autor, precum și de Ziua Bibliotecarului au fost organizate diverse acțiuni culturale și expoziții de carte cu genericul: „Cartea o fereastră deschisă spre lume”, „Cărțile sunt comorile adunate din epocile trecute”, „Cartea – leagăn spiritual al copiilor” etc. De ziua profesională a Bibliotecarului a fost organizată conferința „Biblioteca publică – centru de cultură” cu participarea tuturor bibliotecarilor din raionul Râșcani, masa rotundă „Biblioteca – casa cu suflet de lumină”. A mai fost organizat concursul „Cititorul anului 2012” cu implicarea celor mai fideli cititori ai bibliotecii cu participarea vicepreședintelui raionului Râșcani.

În raionul Călărași în cadrul campaniilor „Alfabetizare ecologică și „Alfabetizare juridică (2009-2012)”, bibliotecile publice au stabilit relații de colaborare cu instituții responsabile de aceste domenii, realizând în comun diverse acțiuni și activități. A fost organizată „ora cunoașterii”, consacrată Aniversării a 180-a de la fondarea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova pentru mai multe categorii de beneficiari. Au fost lansate numeroase activități de comemorare a poetului Grigore Vieru în *Săptămâna viereană*. Săptămâna Lecturii și Cărții pentru Copii a fost marcată prin organizarea orelor de lectură, expozițiilor de carte ilustrată pentru copii, jocurilor literare, victorine etc.

La BPR „P. Ștefănuță”, Ialoveni au fost desemnați câștigătorii celei

Bibliotecile publice din Republica Moldova

de-a IX-a ediții a Concursului raional al declamatorilor „Tinare talente”. În cadrul programului „Modul sănătos de viață” s-au organizat polițe tematice „Anul sportului și a modului de viață sănătos” etc. Programul de lectură cu genericul „Petrece vara 2012 alături de noi” a adunat copii și adolescenți pasionați de lectură.

În raionul Telenești au fost organizate: ediția a III-a a festivalului „Mărțișorul Național – podoaba primăverii”; discuții asupra romanului lui Nicolae Dabija „Tema pentru acasă”; campania “Raionul Telenești citește o carte” (Grigore Popovici: o viață dedicată sportului); festivalul regional al tinerilor creatori de poezie „Pe o ramură de grai”, ediția a VIII-a, cu genericul „Copilărie – lume de poveste”.

BPR „V. Alecsandri”, Telenești a organizat Tabăra de vară pentru copii cu genericul „Copilărie, dulce fericire”. Balul Cititorului, ajuns la cea de-a XI-ea ediție. „Ziua familiei” a fost sărbătorită și organizată de Biblioteca Publică Văsieni, Telenești în parteneriat cu Serviciul Asistență Socială și Protecția copilului.

În cadrul BM „E. Coșeriu” Bălți a avut loc Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret care s-a desfășurat la 11-12 octombrie. Invitați de onoare au fost: Nicolae Dabija, Iulian Filip, Aurelian Silvestru, Ianoș Țurcanu, Titus Știrbu, Claudia Partole. BM „E. Coșeriu”, Bălți participă activ la formarea uilizatorului, începând cu cea mai fragedă vârstă. În acest scop au fost oorganizate mai multe activități culturale, coordonate de cluburile „Albinuța” și ”Inspirație”.

La BPO „T. Isac”, Criuleni a fost organizat Salonul de Carte, ediția III-a „Am o carte pentru tine” (22-23 aprilie 2012). În cadrul salonului, oaspeți ai bibliotecii au fost: Nicolae Popa, Iulian Filip, Ianoș Țurcanu, Marcela Mardare, Aurelian Silvestru.

BPR „M. Eminescu”, Rezina a organizat Tabăra de vară care a inclus diferite activități culturale. În ajunul sărbătorilor de iarnă a fost inițiată acțiunea „Caravana bunătații pentru deținuți”. Membrii comunității au donat cărți, îmbrăcăminte, etc.

BPR Cahul a organizat serata literară cu ocazia omagierii scriitorului, eminescologului și omului de cultură Mihai Cimpoi la

cea de-a 70-a aniversare. Pe lângă bibliotecă activează: Clubul literar “Lecturi preferate”, “Ora poveștilor”, Cenaclul folcloric „Auzit-am din bătrâni”.

Bibliotecile publice din raionul Sângerei în colaborare cu APL au desfășurat: Hramul Satului; Sărbătoarea Izvorului și fântânii, Sărbătoarea Vinului, Ziua Sportului, expoziția meșterilor populari „Frumosul pornește din inimă și din suflet”, Ziua copiilor, Sărbătorile naționale „Ziua Independenței”, „Limba Noastră”; Ziua Internațională a persoanelor cu dizabilități; Săptămâna europeană a democrației; Ziua Internațională a oamenilor în etate.

Valențele culturale ale BM „B. P. Hasdeu” au fost amplificate de activitățile dedicate Aniversării a 135-a de la fondare, precum și obiectivele anului 2012.

Filialele au desfășurat un șir de manifestări interesante, atractive, care au contribuit la fidelizarea și atragerea noilor utilizatori:

✓ Programul *Chișinăul citește o carte*, ediția a IX-a, cartea *Nu mă tentează* de Anatol Moraru;

✓ Programul *Copii Chișinăului citesc o carte*, ediția VII-a, cartea *Povești cu Barbălungă* de Ovidiu Creangă;

✓ Programul de promovare *Săptămâna ușilor deschise*;

✓ Programul *Ora poveștilor*;

✓ Programul *Lecturile verii*, ediția a VIII-a;

✓ Tabăra de vară;

✓ Serviciul extramuros;

✓ *Festivalul de carte evreiască*, ediția a XVI-a (Filiața „I. Mangher”, BM “B.P. Hasdeu”);

✓ Programul informațional-educativ “*Floarea sănătății*”, cu genericul „*Prin intermediul cărții învățăm secretul sănătății*”. Scopul – formarea deprinderilor elementare de igienă prin lecturarea operelor artistice;

✓ *Clubul Poeților desculți*. Inițiat de Filiala „O. Ghibu”, în scopul descoperirii și promovării talentelor tinere.

FACILITĂȚI, SERVICII, PROIECTE

Conform situației de la 1 ianuarie 2013 din cele 1374 biblioteci publice, 336 (24,5%) și 220 (16%) sunt conectate la internet. Numărul total de calculatoare este de 1132, din care 831 conectate la internet. În anul 2012 au fost achiziționate 146 de calculatoare. Pentru utilizatori sunt disponibile 575 calculatoare, din care 452 conectate la internet, 236 imprimante și 106 scannere.

A crescut, deși ne semnificativ, numărul de site-uri și bloguri, 51 de biblioteci întrețin 78 de site-uri și bloguri.

Prin proiectul PNUD (Suedia) primăria din s. Plopi, Cantemir a câștigat 3 calculatoare care au fost donate bibliotecii.

Patru biblioteci publice dispun de softuri de bibliotecă: BPR „A. Donici” Orhei „Q-Series”; BM „E. Coșeriu” Bălți „IRBIS-64”; la BPR Leova colecțiile de carte sunt înregistrate (circa 80% din fondul total de carte) în programul „Bibliofil”; catalogul electronic al BM „B. P. Hasdeu” rămâne la nivelul anului 2011 și înglobează 355158, respectiv, 196541 de titluri, ceea ce constituie 32% din fondul total. În cadrul BM „B. P. Hasdeu” a fost implementat modulul Utilizatori și au fost organizate 32 de traininguri în vederea utilizării, iar la sfârșitul anului a fost finalizată setarea modulelor Catalogare, Autorități, Achiziții. Totodată în acest context biblioteca a aplicat un nou contract, numit *Acord* semnat între utilizatori și bibliotecă. Deși acest nou tip de act juridic a inclus aceleași reglementări juridice, titulatura nouă semnifică o abordare mai amicală în relația cu utilizatorii.

În anul 2011 la Ocnița a fost deschis un teren de joc aferent bibliotecii, în cadrul proiectului „Copilul de azi – viitorul de mâine” cu susținerea financiară a organizației noncomerciale cehe „People in Need”, care a activat până la 25 iulie 2012. În cadrul proiectului au fost create 3 cercuri: „Origami”, „Culorile curcubeului”, „Mâini dibace”; copiii dezvoltându-și abilitățile creative, au învățat a munci în grup și individual.

La 23 mai 2012 a avut loc lansarea oficială a proiectului pilot *Novateca*, urmată de o perioadă de înviorare a activității bibliotecarilor, dictată de implicarea în completarea formularelor pentru concursul de selectare a celor 12 raioane și respectiv 68 de biblioteci care au fost acceptate în proiectul pilot. Concomitent au fost selectate și cele șase Centre Regionale de Formare și câte doi formatori pentru fiecare din aceste centre. Raioanele și bibliotecile care au intrat în acest program sunt:

RAIONUL SOROCA

Biblioteca Publică Raională „M. Sadoveanu”, Soroca și rețeaua formată din bibliotecile publice din s. Cosăuți, s. Vădeni, s. Voloave, s. Nimereuca, s. Bădiceni.

RAIONUL DROCHIA

Biblioteca Publică Raională Drochia și rețeaua de biblioteci din: s. Nicoreni, s. Baroncea, s. Chetrosu, s. Lazo.

RAIONUL UNGHENI

Biblioteca Publică Raională „D. Cantemir”, Ungheni și bibliotecile din: s. Teșcureni, s. Bumbăta, s. Gherman, s. Cornești, s. Rădenii Vechi.

RAIONUL CĂLĂRAȘI

Biblioteca Publică Raională „Gr. Vieru”, Călărași și bibliotecile din: s. Sadova, s. Dereneu, s. Temeleuți, s. Hoginești, s. Vălcineți.

RAIONUL ORHEI

Biblioteca Publică Raională „A. Donici”, Orhei și bibliotecile din: s. Ciocîlteni, s. Pohribeni, s. Vatici, s. Bolohan, s. Step-Soci.

RAIONUL TELENEȘTI

Biblioteca Publică Raională Telenești și bibliotecile din: s. Chiștelnița, s. Pistruieni, s. Văsieni, s. Țîntăreni, s. Ghiliceni.

RAIONUL CĂUȘENI

Biblioteca Publică Raională Căușeni și bibliotecile din: or. Căinari, s. Taraclia, s. Săiț, s. Ursoaia, s. Plop-Știubei.

RAIONUL TARACLIA

Biblioteca Publică Raională Taraclia și bibliotecile din: s. Cairaclia, s. Valea Perjei, s. Budăi, s. Corten.

Bibliotecile publice din Republica Moldova

UTA GĂGĂUZIA

Biblioteca Publică Raională Ceadâr-Lunga și bibliotecile din: or. Vulcănești, s. Chiriet-Lunga, s. Svetlii, s. Baurci, s. Beșghioz.

RAIONUL HÂNCEȘTI

Biblioteca Publică Raională „A. Plămădeală”, Hâncești și bibliotecile din: s. Sărata Galbenă, s. Dancu, s. Cărpineni, s. Stolniceni.

RAIONUL LEOVA

Biblioteca Publică Raională Leova și bibliotecile din: s. Tomai, s. Sărata-Răzeși, s. Sărățica Nouă, s. Borogani.

RAIONUL CAHUL

Biblioteca Publică Raională Cahul și bibliotecile din: s. Crihana Veche, s. Cucoara, s. Taraclia de Salcie, s. Văleni, s. A. I. Cuza.

ACTIVITATEA DE ISTORIE LOCALĂ

Bibliotecile publice au responsabilitatea de a dezvolta colecții de istorie locală, indiferent de suport (hârtie, audio, video, digital, etc): cărți, periodice și seriale, manuscrise, documente de arhivă, filme, fotografii, cărți poștale etc.

În scopul cunoașterii plaiului orheian, personalităților orheiene și a diseminării informației, Secția Cultură și BPR „A. Donici”, Orhei și-au asumat un rol activ în valorificarea tradițiilor și valorilor orheiene. În anul 2012 a fost organizat Concursul raional cu genericul „Cu dor la baștină reveniți”, la care au participat nouă biblioteci publice din mediul rural. Astfel au fost readuse la baștină personalități notorii din comunitate, au fost organizate lansări de cărți, expoziții de documente, programe culturale în colaborare cu casele și căminele de cultură, APL, instituțiile de învățământ. BPR „A. Donici” continuă completarea bazei de date „Totul despre Orhei”, elaborarea bibliografiei „Raionul Orhei în presă”.

BM „E. Coșeriu” aduce un aport considerabil la promovarea valorilor bălțene. De menționat ora de reflectare „...Nasc și la Bălți personalități”, elaborarea *Bibliografiei Gheorghe Calamanciuc*. BM

„E. Coșeriu” contribuie activ la promovarea și dezvoltarea tezaurului etniilor din comunitate.

La BPR Rezina se lucrează asupra a 42 mape tematice (cu peste 1000 surse informaționale): personalități rezinene, scriitori români, istoria orașului și a raionului Rezina, *Atlasul lumii*, *Arborele lumii*, *Enciclopedia cunoașterii* etc.

În cadrul BPR Cahul se completează *Bibliografia Cahul* și fișierul „Cahul: ieri, azi și mâine”.

BPR Dondușeni a elaborat ghidul *Dondușeni: trecut, prezent și viitor*.

BPR „D. Cantemir”, Ungheni a elaborat ghidul biobibliografic *Personalități unghenene*, ediția a II-a, revăzută și completată.

Pe parcursul anului 2012 colaboratorii CID, BM „B.P. Hasdeu” au elaborat monografia bibliografică *Bibliografia Municipiului Chișinău 2005-2011*.

Activitatea de cercetare, identificare și promovare a patrimoniului cultural al orașului Chișinău s-a materializat în catalogul-bibliografie *Chișinăul în pictură: peisaje, portrete*, o lucrare inedită care continuă seria de lucrări dedicate Chișinăului și chișinăuienilor. BM „B.P. Hasdeu” a demarat numerizarea colecției *Chișinău*, disponibilă pe blogul *Chișinău, orașul meu*, a documentelor legate de istoria BM „B. P. Hasdeu”.

Pe parcursul anului 2012 BPR Glodeni a completat cu materiale noi fișierul *Glodeni – trecut, prezent, viitor*, ce conține date generale despre raion, informații ce reflectă activitatea organizațiilor publice locale, economia, activitatea instituțiilor de învățământ și cultură, istoria raionului, natura și protecția mediului.

PERSONALUL

La 1 ianuarie 2013, în bibliotecile publice activau 2431 de bibliotecari (sau 2267, 5 echivalent norme întregi). Din numărul total - 1276 cu studii superioare, inclusiv 792 de specialitate și 1155 au studii medii, inclusiv

645 studii medii de specialitate.

Dezvoltarea profesională continuă

Principalele întruniri profesionale la care au participat bibliotecarii publici au fost: Simpozionul Științific *Anul bibliologic 2010, 2011*, Întrunirea anuală *CODIBIP Moldova 2011* cu genericul „Bibliotecarul public moldovean ca obiect și subiect al schimbării”, Întrunirea anuală *CODIBIP 2012* cu genericul „Biblioteca publică 2013 oportunități de afirmare și dezvoltare”, *Conferințele zonale cu genericul „Probleme și tendințe actuale în activitatea bibliotecilor publice”*, *Salonul Internațional de Carte, ediția XXI-a*, *Salonul Internațional de Carte pentru Copii*, Ateliere profesionale organizate de BM „B. P. Hasdeu”; Conferința de Orientare “Novateca” etc.

Universitatea de Stat a organizat în teritoriu *Cursuri de formare continuă* pentru cadrele bibliotecare din raionul Soroca, cu genericul: „Diversitatea serviciilor și resurselor informaționale ale bibliotecii – ca vector de imagine în comunitate”.

În cadrul seminarelor raionale ale bibliotecarilor, BPR „M. Sadoveanu”, Soroca, organizează diverse activități precum: “Ora bibliotecarului”, „Tehnologii informaționale” etc.

La BPR Hâncești a avut loc atelierul de instruire cu genericul „Formarea tânărului utilizator al bibliotecii”. În scopul testării atitudinii utilizatorilor față de carte și lectură a fost elaborat un chestionar intitulat „Cartea și noi”. Sondajul a constatat că în pofida exploziei informaționale importanța cărții rămâne a fi la fel de mare ca și anterior.

La BPR „A. Donici” au fost desfășurate zile metodice, seminare tematice: „Probleme actuale ale activității bibliotecilor publice”; „Bibliotecarul ca vector de imagine”; „Probleme și tendințe în activitatea bibliotecilor publice”; „Biblioteca – spațiu comunitar de informare și comunicare”; „Biblioteca – locaș prietenos copiilor”; „Biblioteca publică și istoria locală”; „Evaluarea activității bibliotecilor publice în anul 2012”.

În raionul Râșcani, bibliotecarii au organizat diverse activități culturale de promovare a imaginii bibliotecii publice în comunitate. S-a

atras o atenție deosebită importanței bibliotecarului în era cunoașterii. În acest scop BPO Râșcani a organizat o întrunire metodică cu bibliotecarii și primarii din localitățile raionului, tema de discuție fiind „Probleme cu care se confruntă bibliotecile în era digitală”. În toate bibliotecile din localitate au fost organizate expoziții de carte „Biblioteca publică – tezaur al culturii naționale și universale”.

BPO Râșcani a organizat un șir de întruniri profesionale cu participarea bibliotecarilor din bibliotecile publice: masa rotundă „Bibliotecarul competențe și abilități”; conferința: „Probleme și metode de soluționare a problemelor în activitatea bibliotecilor publice” cu participarea primarilor; Formarea profesională continuie a bibliotecarului; Sarcini și activități de integrare a bibliotecilor publice în Programul Novateca; Oferta de integrare a bibliotecilor publice din raion în SIBIMOL.

În raionul Telenești au fost organizate 11 ateliere de instruire pe diverse teme: Reguli de evidență a activității bibliotecii; Metodologia descrierii bibliografice; Completarea formularului pentru programul „Biblioteci Globale”.

Anul 2012 este al patrulea an de instruire a bibliotecarilor BM “E. Coșeriu”, Bălți în conformitate cu prevederile Proiectului european de certificare a competențelor profesionale din informare și documentare CERTIDOC. În vederea realizării acestui obiectiv au fost organizate seminarele: „Metodologia organizării revistelor bibliografice în biblioteca publică”; „Metodologia organizării revistelor orale în biblioteca publică”; ateliere profesionale „Acivitatea BM în anul 2011: sinteze și reflecții”; „Creativitatea și inovația – fenomene idenspensabile procesului de trecere de la Biblioteca 1.0 la Biblioteca 2.0”; „Planificarea 2013: recomandări metodice”.

Specialiștii de la Biblioteca Publică Raională Anenii Noi au fost mentori pentru bibliotecarii fără studii în domeniu, nou angajați, acordându-le asistență metodologică de specialitate. Cu prilejul Zilei Bibliotecarului în colaborare cu Secția Culturală, au organizat următoarele concursuri raionale:

Bibliotecile publice din Republica Moldova

- Cea mai bună bibliotecă din raion;
- Cel mai bun bibliotecar al anului;
- Promovarea imaginii bibliotecii în comunitate;
- Cel mai reușit tandem primar-bibliotecar;
- Cel mai insistent bibliotecar în obținerea mijloacelor financiare.

Asistența de specialitate a bibliotecarilor din raionul Drochia s-a axat pe următoarele aspecte de activitate:

- Implementarea experienței înaintate în domeniul biblioteconomic;

- Elaborarea programelor de formare profesională continuă a personalului din bibliotecile publice ale raionului, în special, în domeniul automatizării și utilizării noilor tehnologii informaționale;

- Susținerea participării bibliotecarilor din bibliotecile publice ale raionului la cursuri, ateliere și vizite de documentare și schimb de experiență, organizate la nivel raional sau național;

- Efectuarea deplasărilor în teritoriu la cererea bibliotecarilor din bibliotecile comunale.

În cadrul BPR Sângerei, majoritatea acțiunilor s-au desfășurat cu genericul „Biblioteca și bibliotecarul în ajutorul cetățenilor”. Scopul de bază a fost sporirea calității serviciilor, inițierea unor programe culturale și educaționale noi, extinderea acțiunilor de promovare a lecturii, organizarea și realizarea unor manifestări culturale cu implicarea unor personalități, majorarea numărului de utilizatori. Au fost diversificate activitățile de promovare a colecțiilor, serviciilor on-line, a imaginii bibliotecii publice prin utilizarea tehnologiilor informaționale moderne. Biblioteca a inițiat programe de formare a culturii informaționale a utilizatorilor, instruirea utilizatorilor în vederea utilizării resurselor electronice și a internet-ului printr-o serie de cursuri și consultări individuale la cerere. În perioada de vară s-a desfășurat acțiunea „Părinții învață – copiii citesc”, au fost organizate cursuri de studiere a limbii engleze.

În raionul Strășeni, seminarele pentru bibliotecari, se organizează lunar, cu excepția lunilor de vară. În anul 2012 au avut loc 10 seminare.

BPR „D. Cantemir”, Ungheni acordă o atenție deosebită instruirii continue a bibliotecarilor din raion. Potrivit planului de dezvoltare profesională a personalului, în 2012 au fost organizate seminare, ateliere, mese rotunde, traininguri etc. În scopul îmbinării procesului de instruire cu cel de relaxare a bibliotecarilor, BPR Ungheni a organizat în anul 2012 cea de-a IV-a ediție a Taberei de vară 2012 cu genericul „Biblioteca modernă”.

În anul aniversar BM “B.P. Hasdeu” a experimentat mai multe activități inovatoare în procesul de formare profesională: Colocvii de vară, Lecția Săptămânii, Lecția zilei, Teambuilding, Talk-show, “Lecturi pentru manageri” - rubrică pe blogul informațiilor profesionale a BM <http://infoprof.blog.com/lecturi-pentru-manageri>.

Ca surse de informare și documentare pentru bibliotecarii din bibliotecile publice au servit publicațiile de specialitate: “Magazin bibliologic” (BNRM), “Biblioteca” (România), , ”Biblioteca. Cartea. Cititorul” (BNC “Ion Creangă”); “BiblioPolis” (BM “B.P.Hasdeu”), site-urile, blogurile, paginile bibliotecilor de pe rețelele sociale, etc.

FILIALE DE CARTE ROMÂNEASCĂ

Conform situațiilor statistice, la 1 ianuarie 2013 în rețeaua bibliotecilor publice activau 24 filiale și două servicii specializate de carte românească.

Filialele de carte românească dețin un fond de publicații de 513,4 (în 2011 – 513,0 mii) unități materiale, din care 463, 5 mii (90,3 %) sunt în limba română. Colecțiile filialelor includ:

- Cărți și publicații seriale (5,1)
- Documente de muzică tipărită (0,7)
- Documente grafice (0, 2)
- Documente audiovizuale (1,7)
- Colecții electronice (3,5)

Bibliotecile publice din Republica Moldova

Numărul total de intrări în anii 2011- 2012 a fost de 53,8 mii. Bibliotecile au dezvoltat colecțiile de carte prin donații, susținerea financiară a administrațiilor publice locale etc. În ultimii ani o parte din filialele de carte românească, înființate în urma semnării protocoalelor bilaterale de colaborare dintre partea moldovenească și cea română, nu mai mențin relații de colaborare. Din colecțiile filialelor de carte românească au fost casate 12,4 mii exemplare.

Filialele de carte românească din municipiul Chișinău, Ialoveni, Briceni, Căușeni, Soroca, Strășeni nu numai că au reușit să mențină relațiile inițiale, dar le-au și consolidat. Spre exemplu, filiala de carte românească „N. Titulescu” din Ialoveni deschisă în 1995, sub patronajul Fundației Europene „N. Titulescu”, astăzi deține 27,3 mii publicații în diferite limbi ale lumii, care sunt puse la dispoziția celor aproape 2000 de utilizatori (în 2011 – 1805 utilizatori). Anual împrumută cca 40 mii de documente și este un veritabil centru cultural, unde se desfășoară cele mai importante evenimente culturale din oraș.

În anul 2012 de serviciile filialelor de carte românească au beneficiat 64,4 mii de utilizatori, dintre care 25,4 mii până la vârsta de 16 ani. A crescut numărul de vizite, acestea au constituit 776,8 mii (în 2011 – 768,7 mii), inclusiv 222,1 vizite virtuale (cu 108,9 mii mai mult decât în 2011). Creșterea acestor indicatori relevă o sporire a încrederii utilizatorilor față de bibliotecă. Pe parcursul anului au fost consultate 2 641,2 mii documente, dintre care 2 471,7 mii (93,6 %) în limba de stat, cu 173,3 mii mai mult decât în anul precedent.

CONCLUZII

Reușite

- Comunicarea mai bună cu administrația publică locală;
- Reanimarea unor servicii: servirea persoanelor la locul de muncă (policlinici, bănci, spitale etc.)
- Orientarea managementului resurselor umane spre noile realități și cerințe

Probleme

- Fluctuația mare a personalului de bibliotecă, lipsa personalului calificat;
- Insuficiența competențelor, în special în domeniul TIC;
- Lipsa unui sistem instituționalizat de formare profesională continuă a bibliotecarilor, de nivel național;
- Lipsa unei politici la nivel național și local de susținere a specialiștilor tineri;
- Insuficiența resurselor financiare, în special pentru achiziția de publicații, reparații, echipamente tehnologice, mobilier etc.;
- Lipsa prevederilor legale, prin care s-ar interzice modificarea bugetelor instituțiilor de cultură de către primării, pe parcursul anului;
- Folosirea insuficientă a indicatorilor de performanță în demersul managerial și în negocierea bugetului cu reprezentanții APL;
- Condițiile de amplasare și întreținere sub limită a necesităților bibliotecarilor.

Propuneri:

- Respectarea cuantumului stabilit de guven, per locuitor, la achiziția de carte;
- Modificarea legii cu privire la biblioteci;
- Elaborarea unui nou “Regulament de organizare și funcționare a bibliotecii publice”;
- Revizuirea “Regulamentului privind modul de conferire/confirmare a categoriilor de calificare a cadrelor bibliotecare”;
- Elaborarea unui program de stat de revigorare a bibliotecilor rurale;
- Revizuirea normelor de timp a proceselor de muncă în bibliotecile publice.

LISTA ABREVIERILOR

APL	– Administrația Publică Locală
BM	– Biblioteca Municipală
BNRM	– Biblioteca Națională a Republicii Moldova
BP	– Biblioteca Publică
BPO	– Biblioteca Publică Orășenească
BPR	– Biblioteca Publică Raională
CERTIDOC	– Sistemul European de Certificare a Competențelor Profesiștilor din Informare și Documentare
CID	– Centrul de Informare și Documentare
CODIBIP	– Conferința Directorilor Bibliotecilor Publice (raionale, municipale, orășenești)
FNCL	– Festivalul Național al Cărții și Lecturii
PNUD	– Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
RM	– Republica Moldova
SIBIMOL	– Sistemul Integrat al Bibliotecilor Informatizate din Moldova
TIC	– Tehnologii Informaționale și de Comunicare

SUMAR

REȚEAUA DE BIBLIOTECI PUBLICE.....	3
DEZVOLTAREA COLECȚIILOR.....	4
UTILIZATORII ȘI UTILIZAREA BIBLIOTECII.....	6
DIALOG CULTURAL	7
FACILITĂȚI, SERVICII, PROIECTE.....	12
ACTIVITATEA DE ISTORIE LOCALĂ.....	14
PERSONALUL.....	15
FILIALE DE CARTE ROMÂNEASCĂ	19
CONCLUZII.....	20
LISTA ABREVIERILOR	22

INDICII DE ACTIVITATE A BIBLIOTECILOR PUBLICE
DIN REȚEAUA MINISTERULUI CULTURII
AL REPUBLICII MOLDOVA 2011 - 2012

Bun de tipar: 23.09.2013

Coli de tipar: 3,25

Tiraj: 100

Apărut: 2013

Tiparul sub comanda nr. 7,
executat la Imprimeria BNRM,
str. 31 August 1989, 78 A,
Chişinău